

ЖАН РЕВЕРСИ

СТРАЖАРЯТ НА ОСТРОВА

Превод от френски: Георги Мицков, 1979

chitanka.info

Параходчето се плъзгаше бавно между вълните пред самия остров, чиито разядени от ерозията върхове се губеха в облаците. Бриат излезе от своята кабина и отиде при машиниста, полугол гигант, който му посочи вълнолома, отдето щеше да мине корабчето. Оттатък рифовете се очертаваха бреговете с купчини от кокосови палми и хлебни дървета. Под мрачните им клони се гушеха къщурки и лодки, захлупени като мъртви риби. Корабчето се промъкваше между подводни хълмове от пясък и туфи от многоцветни корали. След това премина край отвесен бряг от базалтови скали, надвесени над самото море и черни като фасада на опожарена катедрала. Туземците се раздвижиха, протягайки ръце откъм сушата, дето чакаха в редица пристигането на корабчето. Те бяха опърпани и бедни създания.

Моторът спря, корабчето се докосна с хълбока си до кея за разтоваряне, възетата се отпуснаха. Бриат с торба на рамо скочи на сушата. В подножието на скалистия бряг, върху голямо пространство, обрасло с храсти, се издигаха бели къщи с армиран бетон и дузина разнебитени колиби, покрити с вълнисти водорасли, между които най-после откри къщурката на добрата и гостоприемна Мере, за която му бяха говорили още в Таити. Тя го прие с тъжна усмивка.

— Ще имаш хубава стая за петдесет франка дневно. Ако желаш, можеш да се храниш с мен.

Бриат сне торбата от рамото си, отстрани пердето и хвърли поглед по голия под и стени. Беше виждал и по-лоши стаи. После се облакът на прозореца. От другата страна на полуразрушената ограда се издигаше бяла къща. По средата на изчистената градина млад и рус мъж, бледен и разголен до кръста, го следеше любопитно.

Ноцта се спускаше. Прозорците светваха. Туземците минаваха безмълвни по площада. Бриат излезе от къщата и отиде да поседне на тревата. Мере го последва.

— Очаквам сестра си Рамина. Учителка е в съседното село от другата страна на залива. Тя ще се върне скоро. Ще я видиш. И е хубавица.

Пейзажът се осветяваше постепенно според издигането на луната над морето. Като минаваше през площада, момичета в бели рокли и младежи по шорти изчезваха по една обгърнатата от светлина малка алея, чийто тъмен свод се губеше в мрачните склонове на планината.

— Всяка вечер има бал на плажа. Не е далеч оттук. Тръгни по пътя и ще се намериш там. Ще видиш хубави момичета.

Премина светъл силует.

— Този е стражарят. Живее в отсрещната бяла къща. Той е единственият французин на острова. Местните момичета са негови любовници. Приятел е и на красавиците Жермен, Тиаре, Моана...

— И на Рамина?

Мере не отговори и си отиде. В далечината се носеше звън на китара. Навярно балът започваше сега. На пустия площад Бриат се наслаждаваше на благодеянието на островната нощ: шумоленето на палмите, милвани от вятъра, приспиващата светлина на луната, широкото дишане на морето, което замираше далече чак до рифовете. Изведнъж се отправи към съблазнителната алея, като докосваше с поглед девойките, които се спотайваха мигновено при неговото минаване. Лунен лъч осветяваше едно лице, една гръд и разголен гръб. Към края на алеята до кораловия плаж тълпа танцьори тъпчеха по пясъка под звъна на китара. Бриат се почувствува сам и се упрекна, че е дошъл. Нямаше повече желание да гледа момичетата и пое обратно. Отново се намери на площада, осветен от греещата високо в небето луна. Неволно съгледа светла и неподвижна фигура пред къщата на Мере. Млада жена в бяла рокля с венец на главата очакваше някого.

— Ти си Рамина?

— Откъде знаеш името ми?

— Мере ми призна, че има хубава сестра.

Младата жена се засмя приятно.

— Връщам се от бала. Отегчих се. Бях съвсем сам. Искаш ли да дойдеш с мен?

Таитянката се поколеба и обърна поглед към бялата къща.

— Страхуваш ли се от стражаря? И ти ли си като Жермен, Луиз Тиаре и Моана?

— Колко си странен. Пристигнал си днес следобед и вече знаеш всичко какво става между нас. Не, не се страхувам от стражаря, но съм учителка и нямам право да се забавлявам като другите момичета.

Бриат последва Рамина и влязоха вътре. Той седна до нея на дивана. Мере спеше в другата стая. Петролна лампа разливаше нежна светлина. По тавана с вълнисти водорасли от време на време минаваше гуцер. През тази нощ Бриат разказа всичките си патила и

приключения. Спрял поглед върху младата туземка, той си припомняше думите на Мере: „Имам една сестра, казва се Рамина, и тя е хубавица.“

Рамина стана любовница на Бриат. Техният съюз се извърши просто, без никой да се учуди на това, нещо съвсем обикновено за островите. Всяка сутрин тя ставаше в зори и заминаваше за селото, където беше учителка, придружавана от своя нов любовник. Двата пътуваха с велосипед по крайбрежния път на още спящия остров с неговите пръснати колиби, които от утринните сенки започваха да приличат на полски колиби. Черни свине, мършави кокошки и плахи кучета бягаха пред велосипедите.

— Всички страни на света си приличат — казваше Бриат, като въртеше педала. — Тук си мисля, че се намирам в селото, където прекарвах ваканциите си като дете. През други дни си мисля, че съм в Перу. И там туземците са нежни и усмихнати и приличат на таитяните.

Той се разделяше с Рамина пред училището, където децата ги очакваха. Без да слиза от велосипеда, опрял единия си крак на земята, той гледаше малките дечица в бели костюмчета, босички и с тетрадки под мишница, как тръгваха след тяхната учителка. Преди да влезе, Рамина се обръщаше и вдигаше ръка. Бриат ѝ отговаряше със същия знак. После поемаше кормилото с двете си ръце и се отдалечаваше бързо. Безразличен към пейзажа, със сведено чело, той гледаше под себе си коловоза по бялата пепел. В същото време в душата му се виеха хубави мисли като самия път...

Докато слънцето се изкачваше, въздухът се нагорещяваше и трептеше под блещукащата светлина, отразявана от прилива на водата и коралите. Неговото безцелно пътуване го отвеждаше в някакво непознато село. Туземците, излегнати по моравите, му подхвърляха думи, които не разбираше. Сюррия от малчугани вървеше след него. Следван от децата, той влизаше в китайското дюкянче, купуваше си лимонада, като я пиеше жадно, а на дечицата купуваше бонбони. После се качваше на велосипеда и заминаваше, съпроводен от викове и смях. Всеки ден той се скиташе така, докато Рамина предаваше урока на своите ученици, повече от които направо си спяха.

На обед той се къпеше в морето, след което дремеше под сенките на храстите. Рамина го намираще отново в къщата на Мере.

Така минаваха дните и нощите. Несъзнателно Бриат вкушваше от щастието. Но по-късно той трябваше да преживее болката и съжалението на мрачното блаженство, предшествуващо зората на морето, когато го разтърсваше внезапен катаклизъм от светлина и съживяваща се свежест, когато вдишваше въздуха на утрото по алеята с кокосови палми, като пътуваше заедно с Рамина, край плажовете с черен пясък, по които се търкаляше и сушеше, след като е плувал в хладката вода на морета. Но часът беше близък. Като си мислеше за изминатите дни на лъчистия и тропичен остров, като си спомняше за Рамина, той можеше да си каже: „Бях щастлив.“

След вечеря Бриат и Рамина сядоха на къщния праг. Както винаги всяка вечер, момчетата и момичетата минаваха бавно край тях. Рамина ги назоваваше по име:

— Жермен, танцьорката. А онези двете там са Луиз и Моана. Този пък се казва Андре и е мой братовчед.

Недалеч от тях огънче от цигара сигнализираше нечие присъствие. Това беше стражарят, който стоеше прав пред вратата. Гласът на Рамина малко се понижаваше от това невидимо присъствие. Всеки ден протичаше като този, който го беше предшествувал на същия този остров с неговия хоризонт и рифове. Един свят едва смущаван от тропическия вятър, който огъваше палмите, или след час потъмняваше от облаци, които се изливаха в проливен дъжд. Само в четвъртък островът оживяваше. През този ден корабчето обслужваше архипелага. Бриат и Рамина гледаха корабчето и насъбралите се туземци, които го наблюдаваха как се носи към вълнолома, очертало една черна линия, тук и там обградена от пяната на някоя вълна. След това заобикаляше едно пясъчно островче с кокосови палми, навлизаше в залива задъхано и шумно. Когато корабчето приближаваше брега, малчуганите надаваха гръмогласни викове. Стражарят получаваше пощата от капитана, която после разпределяше в бялата къща. Бриат не получаваше никакви писма и неговата приятелка не се учудваше ни най-малко на това. На другата сутрин, преди да настъпи денят, течението го отнасяше към открито море.

Този четвъртък започна като всички предишни четвъртъци, ден свободен от училищни занимания.

Бриат и Рамина изтегляха една пиروга чак към изхода на залива с помощта на моторна лодка. После отклоняваха лодката си и течението

я отнасяше към откритото море.

Във водата кръстосваха огромни акули, които преследваха милиарди многоцветни рибки. Бриат ги гледаше със страх. Следобед корабчето се появяваше отгатък рифовете. Смесени с туземците, Бриат и Рамина, свободни от всякакви занимания, отиваха да го чакат там. През този ден корабчето стовари един европеец. Бриат, като всички хора от неговата раса, не изпита никакво любопитство към него. Той приличаше на всички ония пътешественици и авантюристи по света, които идваха да прекарат една-две седмици на острова и след това си заминаваха, без да се завърнат никога вече. Непознатият стисна ръката на стражаря, и след кратък разговор го последва в бялата къща. Бриат ги проследи с крайчеца на окото си и като хвана Рамина за ръка, ѝ каза: „Да се връщаме.“

Беше дошъл моментът на страданието.

Бриат изпитваше смъртно чувство на объркване, което ни разтърсва при приближаването на големи изпитания. Когато влязоха вътре, той погледна полуотворената си торба с изражение на пътешественик. Безгрижна, Рамина пееше...

На площада кънтеше гласът на стражаря, който раздаваше пощата на местното население, като ги викаше поименно.

„Щом свърши, ще дойдат тук“ — помисли си той. И всичко стана така, както беше предвидил. Един час по-късно стражарят и непознатият влязоха в къщата с веранда. Рамина не разбра нищо от това, което щеше да се случи. Но Бриат не беше изненадан.

— В Перу ми се измъкнахте под носа — каза непознатият. — Но сега ви пипнах. Мъчно се измъква човек от остров. Оставям ви да прекарате нощта тук. Пригответе си торбата и утре ще се качим заедно на корабчето.

Докато непознатият говореше, стражарят беше претършувал къщата и си подсвиркуваше. Бриат бе успял само да промълви: „Добре, ще бъда готов.“ Когато двамата си отидоха, той привлече към себе си Рамина, като ѝ подшушна нещо на ухото, което трябваше да го знае само тя. Щели да го върнат като арестант в Европа и там щели да го затворят, без да се върне обратно вече. Всичко беше казано без гняв и без никакво привидно съжаление.

На сутринта с последна прегръдка те си казаха „сбогом“. От своя прозорец Рамина го видя как се качи на корабчето. След това тя се

метна на велосипеда и излезе въвн от селото, като стигна до онази част на острова, където е заливът. Постави велосипеда край брега на пътя, приближи се до морския бряг и слушаше шума на корабния мотор, който се движеше по крайбрежието. Прихвана главата си с ръце и започна да плаче. От храстите зад нея се показва стражарят и приближи.

— Рамина, не плачи, Бриат беше лош човек, опасен тип. Неговите престъпления изглежда са доста сериозни, щом го преследват навсякъде по света, дори чак на този малък остров.

Но Рамина го прекъсна.

— Той не беше като другите. Тук не е сторил никому зло. Всички го обичаха. Той купуваше бонбони на децата. Беше внимателен и нежен с тях. Никога друг европейец преди него не е вършил това.

Корабчето в момента минаваше пред тях и се отдалечаваше към ширинето. Рамина помахаше за последно сбогом и след това отпусна ръката си. Корабчето напусна залива и мина край кораловата бариера, върху която се разби една огромна вълна. Бриат и неговият пазач се бяха облакътвили един срещу друг на защитната преграда на борда и изглеждаха като приятели пътешественици. От другата страна на вълнолома бавно се открояваше брегът. Бриат се питаше дали Рамина е отишла на училище тази сутрин, както през другите дни, или гледа корабчето как се отдалечава. Когато доплуваха пред селцето, реши, че е дошъл моментът, прецени какъв скок да направи и внезапно, преди неговият съсед да може да направи някакво движение, скочи в морето. Той се потопи в хладната и зелена вода с отворени очи като жертва на странно и приятно усещане. Как желаше неговото слизание към дълбините да няма край. Но въпреки тъмнината, която растеше около него, ръцете и краката му се движеха. После се показаша на повърхността, погледна небето и вдъхна дълбоко въздух. След това, блъснат от една вълна с внезапна ярост, той заплува към рифа. Чувството за пълна свобода беше развихрило всичките му сили. Корабчето беше вече далеч, изглеждаше умалено и чезнеше между вълните. Моторът му беше спрял и се чуваха викове. Една вълна повдигна Бриат, изхвърли го на рифа и се оттегли пак. Изправен с гръб към морето, той тръгна към кораловия риф с лице към съвършено спокойния залив. Никога в своя живот не беше се чувствувал така свободен. От другата страна на брега той можеше да види съвсем отблизо бялата къща и къщурката с веранда, покрита с вълнисти

водорасли, и захлупените пирогови на брега. Преминаването на пролива му изглеждаше безкрайно. Около него плуваха хиляди пъстроцветни рибки. И той не би изпитал страх, ако не беше разбрал какво ставаше. Те започнаха изведнъж да изчезват към дълбините на водата като проблясващи чертички. Докосна го нещо бяло. И това бяло притисна хълбоците му и го повлече също към дълбините на водата. Повлечен от акулата, той се отпусна без борба в тая нарастваща тъмнина... Сякаш го отнасяше някакъв ангел.

Рамина и стражарят не видяха нищо. Младата жена не плачеше вече. Вървяха един до друг през шубраките и достигнаха пътя. Рамина избърса очите си и взе велосипеда.

— Отивам на училище.

Стражарят се усмихна и тя го погледна без страхопочитание, но и без гняв. Той каза:

— Тази вечер ще те чакам тук, един час след падането на нощта.

Рамина се метна на велосипеда и се отдалечи, като прибави:

— Добре.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.